

Doc. Václav Šmejkal: „Prague Law Working Papers nabízejí skvělé příležitosti.“

16.10.2023 - Pavel Nesit | Právnická fakulta UK

Prague Law Working Papers slaví deset let. Doc. Václav Šmejkal, který se tomuto elektronickému nosiči od jeho vzniku věnuje, v rozhovoru hovořil o celkové koncepci PLWP, shrnul výsledky a také prozradil, co se chystá v rámci další dekády.

Jak byste pane docente představil Prague Law Working Papers někomu, kdo o nich ještě neslyšel?

Prague Law Working Papers jsou elektronickým nosičem prvních publikovatelných verzí, tzv. works in progress, odborných článků učitelů, doktorandů i studentů spojených s Právnickou fakultou Univerzity Karlovy. Vycházejí v angličtině od roku 2014, završují tedy právě 10 let své existence. Jejich základní statistika je jednoduchá: blížíme se ke kulatému 30. číslu, při průměru 4 příspěvků na číslo tedy 120 publikovaným příspěvkům. Na stránky to ani nespočítám, ale odhaduji, že máme už hodně přes 2000 stran zveřejněného odborného textu. Díky finanční podpoře fakulty jsou Prague Law Working Papers šířeny přes světovou databázi Social Science Research Network, takže jsou online zpřístupněny doslova celému světu. Stručný přehled o obsahu jednotlivých čísel také pravidelně přináší The Lawyer Quarterly, tedy prestižní, mezinárodně orientovaný, český právnícký časopis.

A přínosy tohoto, jak říkáte světového šíření se projevují jak?

Každého autora či autorku potěší, když se dozví, že je o jeho text zájem, a naopak je pro něj užitečnou zpětnou vazbou, když zjistí, že to, co píše, není příliš čteno. Díky Social Science Research Network, ve zkratce SSRN, je u každého publikovaného článku průběžně kontrolovatelný počet náhledů abstraktu i počet plných stažení a samozřejmě i citací. SSRN dokonce posílá autorům upozornění, pokud se jejich článek umístí mezi deseti nejstahovanějšími v dané kategorii. Rovněž průběžně vyhodnocuje ranking článku ve své databázi. Výjimečné nejsou ani reakce a žádosti čtenářů, které na základě takové publikace přicházejí přímo jednotlivým autorům, resp. autorkám. A s potěšením zdůrazňuji, že velká část již uveřejněných příspěvků má přes stovku plných stažení, někdy jsou to vyšší stovky a výjimečně i tisíce. Hodně to závisí i na tom, jak chytlavě je formulován titul a klíčová slova příspěvku a zejména pak na tom, zda se článek věnuje nějakému mezinárodně diskutovanému problému, u kterého hodně odborníků a studentů hledá, co kdo o dané věci napsal. V tomto smyslu mají jistou výhodu články věnované např. mezinárodní regulaci investic nebo kryptoměn, před články ohledně interpretace některého dílčího ustanovení občanského zákoníku českými soudy. Pokud mají takové příspěvky navíc úderně znějící název a správně vybraná klíčová slova, hranice tisíce stažení, tedy tisíce skutečných zájemců, není žádné sci-fi. A odkazy či citace se pak objevují v domácích i zahraničních člancích, nevyjímaje texty třeba asijských nebo latinskoamerických odborníků.

Takže publikace v Prague Law Working Papers je plnohodnotným zveřejněním srovnatelným s vědeckými časopisy?

Díky těm přínosům, které jsem jmenoval, jako jsou čtenost a citace, se to tak může jevit. Dokonce to některé časopisy, které nejsou příliš známé a nemají velké náklady, překonává. Na druhé straně ale, jde jen o working papers. Jedná se, jak jsem už zdůraznil, o works in progress, tedy spíše o beta-verze článků, na nichž bude dále pracováno. Smyslem jejich online publikace jako working paperu je

zachycení myšlenky a její rychlé nabídnutí mezinárodní diskusi. Nejde o recenzovanou, peer-reviewed publikaci, texty neprocházejí jinou než jazykovou kontrolou, plus kontrolou toho, že jejich obsah není protizákonný. Za zajímavost, aktuálnost, originalitu a kvalitu ručí jen jejich autoři a autorky. S publikací v recenzovaných časopisech, natož v časopisech s impaktem z prestižních databází Scopus nebo Web of Science, to tedy srovnávat nelze. Proto nechci v žádném případě tvrdit, že uveřejnění v Prague Law Working Papers by mělo být konečným cílem autorského úsilí. Tím by měl být nějaký kvalitní Scopus nebo Web of Science časopis. Ale na uveřejnění jako working paper se nečeká dlouhé měsíce ani roky, myšlenka tedy nezastará, není jinde někým jiným zveřejněna dříve, má své ISSN a nosič, na který je možné odkazovat. Navíc předběžná publikace jako working paper většině kvalitních recenzovaných časopisů nevadí, posuzují dopracovaný článek předložený k publikaci jako nový a původní. Řada autorů a autorek také uvádí u svého working paperu, že jde o první verzi článku připravovaného k publikaci, anebo již předloženého do recenzního řízení, v tom či onom prestižním časopise. V případě doktorandů však fakulta uznává uveřejnění v Prague Law Working Papers jako publikaci kapitoly či části disertační práce.

Jak dlouho musí zájemci o publikaci textu čekat?

Výjimečně musejí čekat tři až čtyři měsíce, pokud svůj text zašlou ve chvíli, kdy právě vyšlo nové číslo Prague Law Working Papers. S periodickou třikrát ročně jsou naše papers vydávány zhruba na počátku letního semestru, tedy řekněme v únoru, pak těsně před obdobím letních prázdnin a třetí číslo v půli zimního semestru, tudíž někdy v říjnu či na začátku listopadu. Tím, že texty neprocházejí recenzemi v podstatě nedochází k tomu, že by článek nebyl zveřejněn v nejbližším nadcházejícím čísle. Pokud ho autor či autorka dodají v angličtině již zkontrolované rodilým mluvčím, ještě to celé zjednoduší a urychlí. Jinak fakulta přispívá na jazykovou kontrolu z prostředků programu Cooperatio a snaží se, aby texty, i když jsou jen works in progress, byly na přiměřené jazykové úrovni. Přestože je to takto jednoduché, nemohu bohužel říct, že bychom trpěli přetlakem článků a museli jednotlivá čísla nafukovat, případně některé texty odkládat na později. Na jednu stranu je škoda, pokud je toho příčinou malá obeznámenost akademické obce fakulty s Prague Law Working Papers. To snad i tento rozhovor v něčem změní. Na druhé straně rozumím tomu, že ne každý chystaný článek má mezinárodně zajímavé téma a je určen mezinárodnímu publiku, a proto pro něj nejsou Prague Law Working Papers a uveřejnění v angličtině moc zajímavé.

Co chystáte do další dekády a co byste do ní přál Prague Law Working Papers?

Už jsme provedli částečný facelift první strany a Prague Law Working Papers vydané letos vypadají moderněji než ty starší. Se stylem a formátem na webu SSRN nic udělat neumíme, na ten nemáme vliv. Co ale ovlivnit můžeme, je lepší propagace uvnitř fakulty a probuzení většího zájmu o uveřejnění anglicky psaných textů jako working papers. Pro úspěšné diplomanty, absolventy LLM programů a samozřejmě doktorandy nabízejí Prague Law Working Papers skvělou příležitost poslat do světa „první velký text“. Pro akademiky je to, jak už jsem řekl, možnost rychle nabídnout nový poznatek či myšlenku mezinárodnímu publiku, zajistit si na ně copyright a dále na nich pracovat pro účely publikace v nějakém prestižním, bodovaném periodiku či větší knize. Kdyby se nám podařilo takové povědomí o Prague Law Working Papers dostat do hlav všech, kdo přijdou do styku s Právnickou fakultou, bude o jejich další úspěšnou dekádu postaráno. Zlepšení tedy vidím nejvíce na poli marketingu a šíření povědomí o tomto nosiči. Naopak si nemyslím, že by mu prospěla snaha o zařazení se mezi recenzované publikace a vytváření konkurence právnickým časopisům. Prague Law Working Papers mají, jak jsem se snažil vysvětlit, jinou úlohu, slouží jinému cíli a v tom jsou nenahraditelné. Takže jim do další dekády přeji hlavně dost kvalitních autorů a autorek a tisíce čtenářů a čtenářek po celém světě. Pak budou beze zbytku tím, čím mají být: podporou vědecko-publikačního úsilí členů fakulty, zviditelněním jejich práce, jakož i šířením renomé instituce, ke které patří.

Moc Vám pane docente děkuji za rozhovor. Přeji PLWP mnoho úspěchů.

Také děkuji.

<https://www.prf.cuni.cz/aktuality/doc-vaclav-smejkal-prague-law-working-papers-nabizeji-skvele-prilezitosti>